

Afb. 4. Foto's: Lorette Dorreboom, Annerveensekanaal (Dr.)

De kast (afb. 3)

Vier platen multiplex, 120 x 30 cm, dik 5 mm, worden langs de randen belijmd met beuken latten 20 x 10 mm. Zij vormen zijwanden, dak en bodem van de kast (dak en bodem niet geschetst). Twee op elkaar gelijmde platen vormen een middenschot. In zijwanden en tussenschot wordt een gaatjespatroon geboord, zodat de 10 x 10 mm draaglatjes voor de laden op elke gewenste hoogte kunnen worden vastgeschroefd. Door de beuken latten kunnen dak, bodem en achterwand zonder meer op de zijwanden worden geschroefd. De achterwand van 120 x 120 cm uit één stuk voorkomt dat de vierkante kast vervormt tot een parallellogram.

De kast kan staan op enkele blokken of een plint onder de bodem. Als de kamervloer niet stabiel is kan de achterwand aan de bovenzijde aan de muur geschroefd worden, zodat de kast niet topzwaar naar voren valt.

De handelsmaat voor multiplex is 122 x 244 cm. Alle kastmaten zijn zo gekozen dat alle onderdelen met alleen zaagsnede-verlies kunnen worden gezaagd uit standaard platen. De gegeven maten zijn slechts een richtlijn, exacte waarden hangen af van de afwerking. Die afwerking is naar behoefte: u kunt de onderdelen eenvoudig aan elkaar schroeven en het daarbij laten. U kunt ook professionele houtverbindingen maken, u kunt schaven, schuren en lakken in kleur, etc., al naar uw eisen en uw vakmanschap. Tegen stof kunt u een gordijntje voorhangen of simpele deurtjes maken. Zelf maakte ik van enkele latten een soort cassette, die tegen de voorwand van de kast wordt geschroefd en waarin twee ruiten van 120 x 60 cm, dik 4 mm, heen en weer schuiven in kunststof glijrails.

De foto van afb. 4 toont de complete kast met buitenafmetingen van 120 x 122 x 34 cm. De beide glasdeuren zijn voor het linker kastdeel geschoven. De 37 laden bieden samen met het bovenvlak een legoppervlakte van bijna 7 m²!

Het bewaren van mineraalkorrels en andere objecten uit zandmonsters

door R.C. van Krieken

Via de Werkgroep Zand proberen we het determineren van zanden onder de knie te krijgen.

Bij het bestuderen van zandmonsters gaat het om het determineren van de mineralen en het bestuderen en benoemen van de in de verschillende monsters voorkomende fossiele of recente resten van zeediertjes.

Om een studie van de korrel te kunnen maken moet hij direct terug zijn te vinden. Maar al te vaak is er de moeilijkheid: Waar is mijn korrel gebleven!

Om hem gemakkelijk op te kunnen zoeken kunt u een petrischaaltje voorzien van een genummerd netwerk van vierkantjes. Als u een hoeveelheid zand op het schaalteje uitstort en over de oppervlakte verdeelt, is elke korrel met behulp van dit netwerk weer snel terug te vinden.

Het steeds weer uitstrooien van het monster is gevaarlijk, vooral bij monsters waarvan slechts een kleine hoeveelheid aanwezig is. Iemand kan het monster per ongeluk omgooien, waardoor het verloren kan gaan.

U zou dit kunnen voorkomen door eerst de meest interessante korrels uit te zoeken en deze in een micromountdoosje te doen. Dit werkt echter in het geheel niet. Het doosje wordt in de loop

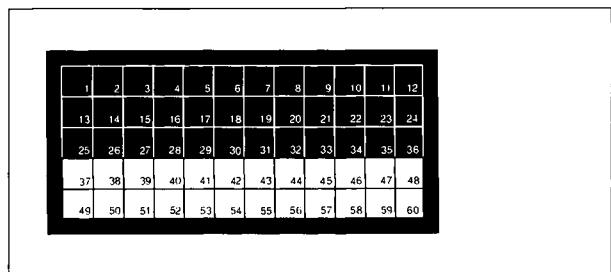
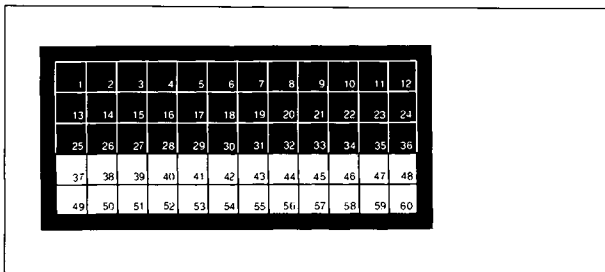
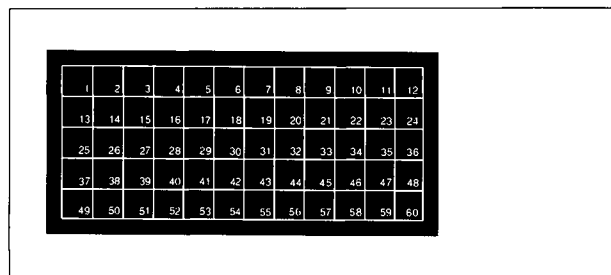
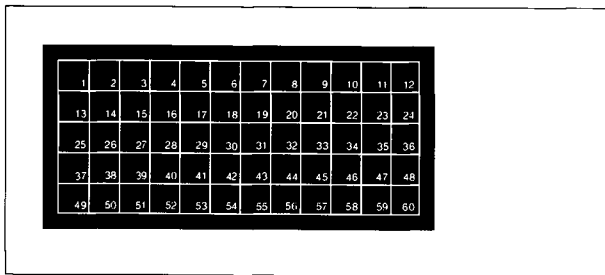
van de tijd statisch en de korrels blijven dan tegen een van de wanden plakken, waarbij het voorkomt dat tijdens het verwijderen de korrels beschadigd worden. Ook kan beschadiging optreden door het papierje met gegevens dat in het doosje wordt bewaard.

Chapmanslide

In het *Gea*-nummer over Foraminiferen (september 1981) zag ik een soort objectdrager, die daar een Chapmanslide werd genoemd. Na navraag wat deze zou gaan kosten heb ik maar besloten deze zelf te gaan maken. Het voordeel van het zelf maken is, dat u de maten en dikten zelf in de hand heeft, zodat ook korrels groter dan de maximale afmetingen van een zandkorrel kunnen worden opgeslagen.

Een Chapmanslide bestaat uit een kartonnen bakje, waarin een in negatief gedrukte, genummerde vakverdeling is aangebracht. Hij wordt afgesloten door middel van een glasplaatje, dat door een klem op zijn plaats wordt gehouden. De korrels worden met een wateroplosbare lijm vastgezet. Doordat de slide sluit door middel van een klem blijft het monster bereikbaar.

Wilt u na bestudering van een monster de uitgezochte korrels bewaren en als aparte verzameling bij uw zandmonster houden,

Afb. 1.

dan moet u de glasplaat permanent vastzetten, wat een klem uitspaart. **N.B.: De lijm behoeft dan natuurlijk niet wateroplosbaar te zijn!**

Benodigheden voor het zelf maken van slides

Passe-partout-karton,
 glasplaatje van 80 x 50 mm,
 snijplaat en scherp mesje,
 papierlijm,
 3M lijmspray,
 computer met goede afdrukmogelijkheid.

Passe-partout-karton van 2 mm of 3 mm dikte

Het passe-partout-karton kunt u betrekken van een lijstenmakerij, waar u voor een geringe vergoeding de restanten van het passe-partout-karton kunt komen afhalen. Er zijn verschillende tinten karton, maar de ivoorkleur is voor ons doel het meest geschikt.

Glasplaatje

Haal uw glasplaatjes bij dezelfde lijstenmaker, zodat hij niet het idee krijgt dat hij alleen het karton mag leveren. Dit houdt de verstandhouding vriendelijk.

Snijplaat en scherp mesje

Een snijplaat is aan te bevelen, omdat u nogal wat druk op het mesje moet uitoefenen. U heeft hierdoor kans de tafel te beschadigen. Als mesje gebruikt u een mesje met "afbreekbare" punt, zodat u steeds een scherp lemmet hebt. Snij alles uit, dan kunt u een nette, strakke snede maken.

Papierlijm

Elke papierlijm is goed. Ik gebruik de vloeibare Prit waardoor je sneller kunt werken.

3M spray mount-lijmspray

Dit is een layout-spray, die met een spuitbus wordt aangebracht. Deze spray is in water oplosbaar en u kunt dus de korrels altijd weer losnemen. Het enige nadeel van deze spray is de prijs: ca. f 25.

Computer met goede afdrukmogelijkheid

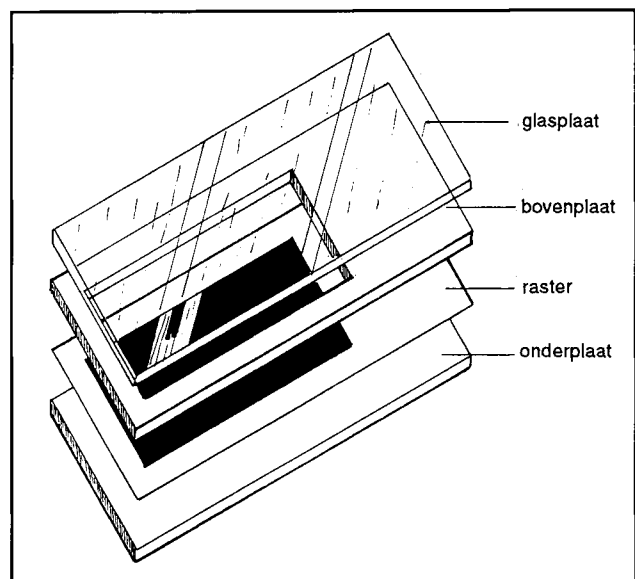
Hiermee maak ik het raster. Ik doe dit met behulp van het WordPerfect-programma en een laser-printer.

Het raster bestaat uit vierkantjes met een zijde van 4 mm. Ik heb 12 vakjes op een rij en 5 rijen onder elkaar, zodat ik 60 vakjes heb. Elk vakje wordt genummerd. Door na het lettertype de optie "heel klein" te kiezen wordt een lettertje van ongeveer 4 punt afgedrukt. Dit is net te klein om makkelijk te kunnen lezen, maar onder de microscoop is dit in het geheel geen bezwaar meer. Het is waarschijnlijk ook mogelijk om het hierbij afgedrukte raster te kopiëren. Zie afb. 1.

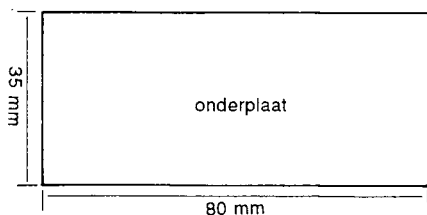
Voor het bestuderen van foraminiferen en/of microfossielen is een zwarte ondergrond heel geschikt, maar voor het bestuderen van mineralen waarbij ook de kleur belangrijk is, is deze minder aangenaam. Daarom heb ik twee regels van mijn raster positief afgedrukt, waardoor een witte ondergrond beschikbaar komt.

Het maken van de slides (afb. 2)

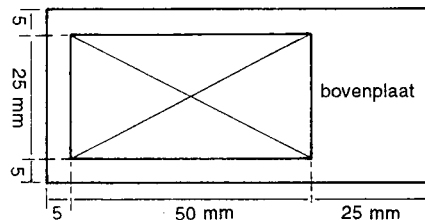
Teken op het stuk passe-partout-karton de omtrek van de slide; deze heeft de maten 80 x 35 mm, zie afb. 3. Snij deze uit. Er zijn meestal verscheidene slides per stuk karton mogelijk. Op een tweede stuk karton zet u nogmaals de omtrek van de slide uit, maar geef nu ook de binnenmaten, 50 x 25 mm, aan.

Afb. 2.

Afb. 3 en 4. Onder- resp. boven-plaat.

Zie afb. 4. Ook deze snijden we uit. Zorg tijdens het snijden altijd, dat u met uw mes naar het te verwijderen gedeelte snijdt. U houdt het te gebruiken gedeelte dan heel als uw mes uitschiet. Zorg dat het bakje een rand van minimaal 5 mm heeft, want hierop moeten we het glasplaatje plakken.

U heeft nu een grote ruimte over, waarop de verschillende gegevens van de slide kunnen worden genoteerd. Ik heb dit vlak aan de rechterkant gepositioneerd, maar links kan natuurlijk ook. Wat u maar gemakkelijk vindt.

Knip het raster uit.

Smeer de bodemplaat (afb. 3) in met papierlijm en plak hierop het raster (afb. 1). Maak het raster even groot als de bodemplaat, om kromtrekken van het karton tegen te gaan. Plak nu de bovenplaat op het raster en laat drogen. Meestal is een minuut genoeg.

De bak van de slide is nu klaar.

Omdat we met een spray werken en we niet overal aan vast willen blijven plakken, hebben we nog een spuitmal nodig, die de maten heeft van het raster. Tekent de maten van het raster in het midden van een vel A4-schrijfmachinepapier of iets dergelijks en knip deze uit.

Het vullen van de slide

Benodigdheden:

- 1 petrischaaltje,
- 1 goede 00-penseel,
- pen en watervaste oostindische inkt,
- plastic alleslijmer.

Strooi 1 cc van het monster uit in een bakje en zorg ervoor dat de korrels los van elkaar komen te liggen.

Ik gebruik het schoteltje van een gebroken Arabica kopje. Door de donkere ondergrond is het gemakkelijk sorteren. U kunt natuurlijk ook een petrischaaltje met raster gebruiken. Gebruik dan wel de glazen schaaltes, want schaaltes van plastic worden snel statisch.

Het uitzoeken (lezen) van het monster doet u onder de stereomicroscop met een 20x vergroting. Door deze vergroting te gebruiken krijgt u een grotere werkruimte onder het objectief. De korrels neemt u op met een bevochtigde penseel. Neem niet een goedkope Chinese penseel, omdat de haren hiervan niet stug genoeg zijn. Het gevolg is dan dat u niet alleen de punt gebruikt, maar ook de buik en meerdere korrels opneemt.

Door de zuigende werking van het water blijft de korrel aan de penseel hangen en kunt u hem naar de slide brengen, waar u hem op de gewenste plaats vastplakt.

Als de slide gevuld is, schrijft u op het brede gedeelte, met water-vaste inkt, het nummer van uw monster en de vindplaats. Met een normale plasticlijm zet u de glasplaat vast.

Geef een korte gegevensbeschrijving op de achterkant van de slide, zodat u tijdens het bestuderen van de opgesloten korrels alle gegevens bij de hand heeft.

Het gebruik van passe-partout-karton heeft als nadeel, dat het vocht opneemt. Als u lang bezig bent met het bestuderen van de inhoud, dan is het mogelijk dat de binnenkant van het glas beslaat. Dit trekt weer weg als u de slide laat afkoelen. Om dezelfde reden is het aan te raden uw slides in een plastic doosje te bewaren.

Pas op: Als de binnenkant van het glas beslaat is er water in de slide aanwezig. De lijm kan nu loslaten. Zorg dat de slide horizontaal blijft om het verschuiven van de objecten te voorkomen.

De registratie van micromounts

door A. Begeer

Wanneer je als mineralenverzamelaar besluit je verzameling voort te zetten als een micromounts-verzameling, dan moet je bij het opzetten van zo'n collectie tevens vaststellen of je een **systeem-verzameling** begint, dat wil zeggen van elk mineraal één of twee exemplaren, ongeacht waar dat mineraal vandaan komt, dan wel of je een **vindplaats-verzameling** opzet, dat wil zeggen dat je probeert van een aantal vindplaatsen zoveel mogelijk mineralen bij elkaar te krijgen door middel van zelf zoeken en ruilen.

Ongeveer tien jaar geleden heb ik voor mezelf besloten een vindplaats-verzameling op te zetten. Ik koos daarbij als uitgangspunt, dat ik alleen de mineralen wilde verzamelen van vindplaatsen waar ik ooit zelf was geweest. Toen ik die beslissing had genomen vond ik, dat die ver-

zameling zodanig moest worden opgezet dat op betrekkelijk eenvoudige wijze zou kunnen worden vastgesteld, of ik van een bepaalde vindplaats een zeker mineraal reeds bezat. Daartoe pas ik het volgende systeem toe.

Vindplaats-verzameling

Vanaf het begin van mijn M.M.-verzameling heb ik alle doosjes genummerd, te beginnen bij 1. Momenteel ben ik bij ongeveer 2600. Deze nummercode staat op de bovenzijde van de doosjes op een witte sticker met een diameter van 8 mm. Afb. 1 A. De door mij gebruikte doosjes zijn aan de binnenkant zwart geschilderd (schoolbordenzwart van Flexa). Dit heeft als voordeel dat eventuele beschadigingen van oudere doosjes niet meer opvallen.